

Zarządzanie

Ewolucja rachunkowości w teorii i praktyce gospodarczej

pod redakcją

Ewy Śnieżek, Filipa Czechowskiego i Sylwii Doroby

Magdalena Majewska, Weronika Pacuła*

Wskaźniki rentowności i ich analiza na przykładzie sektora bankowego

Wstęp

Analiza wskaźnikowa od dawna była cenionym narzędziem zarządzania. W okresie transformacji była punktem wyjścia do prywatyzacji danego przedsiębiorstwa. Dziś najczęściej służy do zarządzania bieżącą działalnością. Zatem analiza ta jest dobrym fundamentem do weryfikacji już podjętych decyzji, ich słuszności oraz skuteczności, a także stanowi podstawę do określenia celów i środków ich realizacji. W niniejszej pracy został podjęty temat analizy wskaźnikowej, a w szczególności analizy rentowności przedsiębiorstw na przykładzie sektora bankowego. Celem niniejszej pracy jest więc przybliżenie tego zagadnienia czytelnikowi oraz analiza i interpretacja wartości otrzymanych wskaźników dla poszczególnych banków. W pierwszym rozdziale opracowania zostały przedstawione podstawowe pojęcia związane z analizą wskaźnikową – analizą rentowności. Znaczną uwagę poświęcono wskaźnikom: rentowności sprzedaży netto, rentowności kapitałów własnych, rentowności aktywów oraz rentowności kapitału podstawowego. Omówienie podstawowych mierników stało się podstawą do części empirycznej pracy, w ramach której dokonano analizy rentowności w polskim sektorze bankowym. W części końcowej artykułu dokonano jego krótkiego podsumowania, a także przedstawiono wnioski z badania.

1. Wskaźniki rentowności, jako element analizy finansowej

Analiza finansowa to część analizy ekonomicznej, która zajmuje znaczące miejsce w rachunku ekonomicznym prowadzonym przez dane jednostki gospodarcze. Znajduje to odzwierciedlenie w procesie prowadzącym

* Studenci ze Studenckiego Koła Naukowego Rewizji Finansowej „Audyt” z Krakowa, Uniwersytet Ekonomiczny w Krakowie, Wydział Finansów, Katedra Rachunkowości Finansowej, 31-510 Kraków ul. Rakowicka 27.

do podjęcia ekonomicznie uzasadnionych decyzji gospodarczych. Analizę finansową możemy rozpatrywać w kontekście procedur, jako zespół różnych płaszczyzn badawczych, które można również określić, jako zakres badań analitycznych. Możemy wyróżnić następujące zakresy badań analitycznych: czasowy, podmiotowy, przedmiotowy, przestrzenny. Najistotniejszym zaś jest zakres czasowy analizy finansowej, co wynika z prospektywnej orientacji współczesnych procesów zarządzania. Warto nadmienić, że współcześnie analiza ta ewoluuje z analizy retrospektywnej w kierunku prospektywnej. Jest ona integralną częścią rachunkowości i podlega, tak jak rachunkowość, ewolucji oraz dostosowuje się do rosnących potrzeb zarządzania. Dlatego też analiza finansowa w warunkach rynkowych charakteryzuje się bezpośrednim wykorzystaniem jej rezultatów do zarządzania, podkreślając jej retrospektywny i prospektywny charakter. Możemy wyróżnić dwie najbardziej zasadnicze płaszczyzny współczesnej analizy finansowej, których kryteriami są: orientacja czasowa oraz przedmiot działania analitycznego wynikający z przekroju strukturalnego¹.

Podstawowym narzędziem, które służy do zanalizowania sytuacji finansowej przedsiębiorstwa jest analiza wskaźnikowa, dzięki której można w łatwy sposób uzyskać syntetyczne i obiektywne odzwierciedlenie funkcjonowania przedsiębiorstwa oraz badać trendy w ciągu ubiegłych okresów. To także efektywny instrument zarządzania. Wskaźniki, które zostały obliczone na podstawie dostępnych danych retrospektywnych mogą być podstawą do weryfikacji decyzji podjętych w spółce w przeszłości. Mogą też być punktem wyjścia do ustalenia planów, celów i innych działań przyszłościowych. Ponadto są one środkiem kontroli². Mierniki, które przyjmują zbyt wysokie lub zbyt niskie wartości w porównaniu ze wskaźnikami wzorcowymi są symptomem mających miejsce zjawisk, które wpływają na sytuację finansową oraz majątkową firmy, a także na metody prowadzenia działalności. W praktyce wskaźniki branżowe pomagają w ocenie pozycji danej jednostki gospodarczej względem jej konkurencji. Wskaźniki finansowe obrazują również relację pomiędzy wybranymi elementami sprawozdania finansowego danej jednostki gospodarczej³.

Przez lata wykształciło się ponad 100 wskaźników finansowych jednak w państwach, które mają ustabilizowaną gospodarkę rynkową używa się

¹ B. Micherda, *Sprawozdania finansowe i ich analiza. Analiza finansowa*, SKwP, Zarząd Główny Instytut Certyfikacji Zawodowej Księgowych, Warszawa 2011.

² W. Dobrowolski, Z. Krokosz-Krynke, J. Mercik, *Wskaźniki analizy finansowej firmy*, Politechnika Wrocławska, Wrocław 1995.

³ B. Nadolna, *Rachunkowość i analiza finansowa dla inżynierów*, Difin, Warszawa 2012.

powszechnie tylko kilkunastu. Wskaźniki finansowe można podzielić na 5 podstawowych grup:

- ✓ wskaźniki aktywności, efektywności zarządzania (activity ratios),
- ✓ wskaźniki płynności finansowej (liquidity ratios),
- ✓ wskaźniki rentowności, zyskowności (profitability ratios),
- ✓ wskaźniki rynku kapitałowego, reakcji rynkowej (capital market ratios),
- ✓ wskaźniki wypłacalności, zadłużenia (debt ratios)⁴.

W dalszej części pracy skupiono się na wskaźnikach rentowności, których analiza może być podstawą do oceny efektywności działania danego przedsiębiorstwa.

Rentowność oznacza możliwość generowania zysków przez firmę tzn. odnosi się do relacji pomiędzy uzyskanym zyskiem a kapitałem, który został zaangażowany w jego realizację. Potrzeba poszukiwania najlepszych możliwości zaangażowania wolnych kapitałów przedsiębiorstwa stała się impulsem do analizy rentowności. Z tego powodu wyniki analizy są punktem wyjścia dla porównań pomiędzy zwrotem z zainwestowanego kapitału, realnym do osiągnięcia na różnych rynkach i w różnych przedsiębiorstwach⁵.

Wskaźnik rentowności to miara, która ocenia działalność finansową jednostki gospodarczej. To jedna z najbardziej zasadniczych miar, ponieważ rentowność to fundamentalny czynnik sukcesu w każdej branży. Rentowność odnosi się do zyskowności, kiedy firma osiąga dodatni wynik finansowy (zysk) lub o deficytowości, w przypadku wykazaniu straty przez jednostkę gospodarczą⁶. Istnieje wiele wskaźników finansowych, które są niezwykle pomocne w ocenie rentowności analizowanego podmiotu. Do tych podstawowych zalicza się: wskaźnik rentowności sprzedaży netto (ROS), rentowności kapitałów własnych (ROE), rentowności aktywów (ROA) oraz wskaźnik zyskowności kapitału podstawowego.

Wskaźnik rentowności sprzedaży to jeden z najczęściej wykorzystywanych wskaźników rentowności. Jest liczony jako stosunek zysku netto (gdzie zysk netto to różnica pomiędzy przychodami ogółem a kosztem uzyskania tego przychodu, po skorygowaniu o salda: strat i zysków nadzwyczajnych, oraz po pomniejszeniu o dodatkowe odpisy tj. podatek dochodowy i pozostałe obowiązkowe obciążenia) do sprzedaży netto (czyli przychody za sprzedane usługi, towary, wyroby, materiały pomniejszone

⁴ Ibidem

⁵ G.K. Świdarska, *Sprawozdanie finansowe bez tajemnic*, Difin, Warszawa 2008.

⁶ B. Nadolna, *Rachunkowość i analiza finansowa dla inżynierów*, Difin, Warszawa 2012.

o podatek VAT bez względu na to, czy został on zapłacony). Stanowi on marżę zysku uzyskiwaną przez przedsiębiorstwo ze sprzedaży⁷.

$$\text{rentowność sprzedaży netto (ROS)} = \frac{\text{zysk netto}}{\text{sprzedaż netto}}$$

Wskaźnik rentowności sprzedaży netto informuje nas, jaki procent zysku netto przynosi określona wartość sprzedaży. Im wyższa wartość wskaźnika, tym lepiej dla przedsiębiorstwa. Przy porównywaniu przedsiębiorstw za pomocą tego wskaźnika, aby nie dojść do błędnych wniosków, należy zwrócić uwagę, iż dane jednostki mogą różnić się wysokością opodatkowania zysku lub dźwignią finansową.

Kolejnym miernikiem jest wskaźnik zyskowności kapitałów własnych, niezmiennie ważny dla potencjalnego inwestora. Liczony jest jako stosunek zysku netto do kapitału własnego (jest to stan kapitałów, w zależności od formy prawnej przedsiębiorstwa: akcyjnego, zapasowego, rezerwowego, zakładowego, a także wkłady oraz kapitał właściciela danej jednostki bez uwzględnienia zmiany funduszy, które powstały na skutek przeszacowania aktywów oraz bez nadwyżki z tytułu kapitału pochodzącego ze sprzedaży własnych akcji powyżej ich wartości nominalnej)⁸.

$$\text{rentowność kapitałów własnych (ROE)} = \frac{\text{zysk netto}}{\text{kapitał własny}}$$

Wskaźnik rentowności kapitałów własnych mierzy poziom zysku z pojedynczej zainwestowanej złotówki. Wyższa wartość wskaźnika świadczy o lepszej zdolności jednostki do generowania zysku. Wskaźnik ten nie jest jednak wskazany do porównywania spółek o różnych dźwigniach finansowych.

Wskaźnik rentowności aktywów liczony jest, jako stosunek zysku netto do aktywów ogółem (czyli sumy aktywów bieżących, trwałych, a także aktywów zmniejszających kapitał własny)⁹.

$$\text{zyskowność aktywów (ROA)} = \frac{\text{zysk netto}}{\text{aktywa ogółem}}$$

⁷ Ibidem.

⁸ Ibidem.

⁹ Ibidem.

Wskaźnik ten określa zdolność aktywów do generowania zysku, a także obrazuje efektywność zarządzania aktywami¹⁰. ROA informuje, jaka wielkość zysku netto przypada na jednostkę wartości zaangażowanego w jednostce gospodarczej majątku. Jego poziom jest niezmiennie wrażliwy na wszelkie zmiany w strukturze źródeł finansowania. Im wyższa jego wartość tym lepiej.

Ostatnim analizowanym wskaźnikiem jest wskaźnik rentowności kapitału podstawowego obliczany jako stosunek zysku netto do kapitału podstawowego (kapitał podstawowy w zależności od formy prawnej przedsiębiorstwa może być różnie nazwany np. w przypadku spółki akcyjnej jest to kapitał akcyjny powiązany z nominalną wartością akcji, dla spółki z o.o. będzie to kapitał udziałowy, w spółce jawnej – kapitał wspólników – stanowiący równowartość wkładów wspólników wniesionych według wcześniejszych ustaleń spółki).

$$\text{zyskowość kapitału podstawowego} = \frac{\text{zysk netto}}{\text{kapitał podstawowy}}$$

Jest on istotnym wskaźnikiem szczególnie dla udziałowców, ponieważ informuje ile zysku przynosi jedna złotówka kapitału akcyjnego lub udziałowego. Wskaźnik zyskowości kapitału podstawowego mierzy zyskowość firmy w odniesieniu do faktycznie wniesionego do spółki kapitału¹¹.

Przy badaniu rentowności danej spółki nie można pominąć tzw. formuły Du Ponta, którą powszechnie uważa się za dostarczającą najwięcej informacji. Model ten jest bardziej złożony i spaja ze sobą różne części analizy finansowej. Wskazuje on występujące powiązania między określoną działalnością jednostki gospodarczej oraz charakteryzującymi ją wskaźnikami. Obszerność tego zagadnienia wykracza jednak poza temat tej pracy i wymaga głębszej analizy.

2. Empiryczna analiza wskaźników rentowności w sektorze bankowym w Polsce

W niniejszym rozdziale skupiono się na analizie poprzednio omówionych wskaźników rentowności (ROE, ROA, zyskowości kapitału podstawowego) najważniejszych banków w Polsce, do których zaliczamy: Alior

¹⁰ R. Skikiewicz, *Zmiany sytuacji na rynku kredytowym a rentowność sektora bankowego w Polsce*, Acta Universita Lodzensis, Folia Oeconomica, nr 1 (299), 2014

¹¹ Ibidem

Bank S.A, Bank BPH S.A, Bank Handlowy w Warszawie S.A (CITY handlowy), Bank Millennium S.A, Bank Ochrony Środowiska S.A, Getin Holding S.A (Getin Banku), ING Bank Śląski S.A, mBank S.A oraz Powszechną Kasę Oszczędności Bank Polski S.A. Należy podkreślić, że podstawowym celem banków jak i innych podmiotów gospodarczych jest maksymalizacja wartości. Ponadto są one instytucjami transformacji ryzyka ze względu na pośredniczenie finansowe pomiędzy podmiotami notującymi nadwyżki finansowe a podmiotami, które odczuwają pewien ich niedobór. Jednocześnie jednak banki uznaje się za instytucje zaufania publicznego, od których oczekuje się zapewnienia bezpieczeństwa ulokowanym przez klientów środkom finansowym. Wszystkie wymienione wyżej cechy banków sprawiają, że informacje o ich działalności posiadają szczególne dla całego społeczeństwa znaczenie. Wyniki analizy finansowej dostarczają informacji o kondycji ekonomiczno-finansowej danej instytucji, umożliwiają podejmowanie strategicznych decyzji przez jej kierownictwo, a także pozwalają Narodowemu Bankowi Polskiemu na sporządzenie przekrojowych informacji (np. na tworzenie tzw. grup rówieśniczych, skupiających banki o zbliżonych parametrach). Wykorzystując analizę wskaźnikową możemy dokonać oceny banku. Pełni ona również ważną rolę w procesie nadzoru pojedynczego banku, ich grupy a nawet całego sektora. Dzięki analizie możliwe jest podjęcie działań zaradczych w razie wczesnego wykrycia zaburzeń sytuacji finansowo-ekonomicznej danej jednostki. Można, więc wysnuć wniosek, że analiza finansowa jest narzędziem zapewniania bezpieczeństwa klientów banków, ich inwestorów oraz stabilności całego sektora bankowego¹².

Największym bankiem w Polsce pod względem ilości aktywów jest bank PKO BP, którego aktywa wyniosły na koniec 2014 roku 248700 mln zł. Analizowane banki są instytucjami, które są notowane na Giełdzie Papierów Wartościowych w Warszawie. W niniejszej pracy założono, iż wszystkie analizowane banki stosują tą samą dźwignię finansową.

Pierwszym z analizowanych wskaźników jest ROE, czyli wskaźnik zyskowności kapitałów własnych. Na podstawie Tabeli 1. można zauważyć, iż średnia wartość tego wskaźnika dla wszystkich banków zmniejszyła się od roku 2011, co źle świadczy o sytuacji dla całego sektora, ponieważ pożądana jest jak najwyższa wartość tego wskaźnika.

¹² M. Kędzior, J. Krasodomska, *Analiza finansowa, jako narzędzie oceny działalności banku*, „Zeszyty Naukowe Uniwersytetu Ekonomicznego w Krakowie”, nr.785, Kraków 2008, s. 76.

Tabela 1. Wskaźnik ROE dla poszczególnych banków w latach 2011-2014
(w %)

ROE	2014	2013	2012	2011	ŚREDNIA
Alior	10,68	10,43	7,75	13,68	10,64
BPH	2,45	4,13	6,73	5,88	4,80
City BH	12,78	13,31	15,11	12,90	13,53
Millenium	11,29	9,99	9,79	10,17	10,31
BOŚ	4,02	4,25	4,13	5,30	4,42
GETIN	6,64	11,01	29,32	16,03	15,75
Mbank	11,68	11,82	12,43	14,22	12,54
ING	9,95	11,14	10,23	13,74	11,27
PKO BP	11,16	12,88	14,58	17,34	13,99
ŚREDNIA	8,96	9,88	12,23	12,14	

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdań finansowych poszczególnych banków.

Największą średnią wartość wskaźnika za lata 2011-2014 osiąga GETIN Bank (15,75%), co oznacza, że w badanym okresie, osiągnął największą stopę zysku z każdej zainwestowanej złotówki. Dla jednostki, która osiąga wysoką wartość tego wskaźnika w poszczególnych latach oznacza to, iż cieszy się dobrą kondycją finansową. Jednak w roku 2014 GETIN osiągnął niepokojącą wartość ROE, niższą również od średniej w branży. Dla inwestorów może być to sygnałem, że znacznie pogorszyła się zdolność tego banku do generowania zysku. Najgorzej w branży wypada BOŚ Bank, który osiąga z roku na rok zbliżoną, lecz niską wartość wskaźnika ROE (4,42%). Banki, które z roku na rok osiągają coraz mniejszą wartość wskaźnika to MBank oraz PKO BP. Z jednej strony jest to niepokojący sygnał, świadczący o zmniejszającej się zyskowności, lecz z drugiej strony są to banki, które w każdym roku osiągnęły wartość ROE wyższą od średniej w branży. Ważne, aby ta rentowność była wyższa od rentowności kapitałów obcych m.in. ze względu na fakt, iż właściciele więcej ryzykują oraz nie można odliczyć kosztu kapitału własnego od podstawy opodatkowania. Spółki, które potrafią ciągle osiągać wysokie zwroty ze swojego kapitału (przyjmijmy, że są to spółki, których wskaźnik ROE jest wyższy niż średnia) posiadają trwałą przewagę rynkową, co tym bardziej potwierdza atrakcyjność inwestycji w ich akcje. Analizując wskaźnik ROE należy również podkreślić, że wysokie zwroty na kapitale własnym w branży sprzyjają powstawaniu konkurencji, dlatego też spółki, które potrafią utrzymać wy-

sokie wartości ROE są godne zainteresowania. Przykładami takich spółek (tj. spółek, których wartość wskaźnika w badanym okresie nieprzerwanie przekraczała średnią) w sektorze bankowym w Polsce są: City Handlowy, mBank oraz PKO BP. Warto wskazać, że poza czynnikami finansowymi, coraz częściej przewagę rynkową można osiągnąć dzięki wypracowaniu marki i pozyskaniu zaufania klientów (jak w przypadku PKO BP), jak również dzięki zaangażowaniu nowych technologii.

Kolejnym analizowanym wskaźnikiem jest ROA, czyli wskaźnik zyskowności aktywów. Wartości wskaźników ROA dla poszczególnych banków przedstawia poniższa tabela.

Tabela 2. Wskaźnik ROA dla poszczególnych banków w latach 2011-2014
(w %)

ROA	2014	2013	2012	2011	ŚREDNIA
Alior	1,07	0,89	0,82	0,98	0,94
BPH	0,39	0,62	0,75	0,57	0,58
City BH	1,90	2,14	15,11	1,74	5,22
Millenium	1,07	0,94	0,90	0,92	0,96
BOŚ	0,31	0,33	0,35	0,38	0,34
GETIN	0,86	1,85	6,17	1,63	2,63
Mbank	1,09	1,16	1,18	1,16	1,15
ING	1,04	1,23	1,06	5,88	2,30
PKO BP	1,26	1,65	1,88	2,10	1,72
ŚREDNIA	1,00	1,20	3,13	1,71	

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdań finansowych poszczególnych banków.

Od roku 2011 spadła jego średnia wartość, jednak ze znaczącym wzrostem w roku 2012 (głównie determinowanym przez City BH ze wskaźnikiem ROA na poziomie 15,11%). Spadek tego wskaźnika świadczy o pogorszeniu efektywności wykorzystania majątku jednostki gospodarczej. Najwyższą wartość ROA posiada City BH (5,22%). W każdym roku wartość wskaźnika w tym banku była wyższa od średniej w sektorze bankowym, a dodatkowo w roku 2012 osiągnął ponadprzeciętną wartość. Z kolei najmniej efektywnie wykorzystuje swój majątek według tego wskaźnika BOŚ Bank osiągając średnią wartość dla czterech badanych lat zaledwie na poziomie 0,34% i dodatkowo z roku na rok pogarszając swoją sytuację. Banki przy udzielaniu kredytów wymagają od firm, aby ROA

kształtował się w granicach 2%–6% (w przypadku małych przedsiębiorstw wskaźnik ten powinien być jeszcze nieco wyższy). Paradoksalnie możemy zauważyć, iż tylko 3 spółki spełniają ten warunek: City BH, GETIN Bank oraz ING.

Ostatnim z analizowanych wskaźników jest wskaźnik zyskowności kapitału podstawowego.

Tabela 3. Zyskowność kapitału podstawowego dla poszczególnych banków w latach 2011-2014 (w %).

ZKP	2014	2013	2012	2011	ŚREDNIA
Alior	46,02	35,84	27,38	30,44	34,92
BPH	32,34	53,43	65,99	53,69	51,36
City BH	19,16	19,82	185,62	140,90	91,38
Millenium	53,66	44,17	38,92	38,45	43,80
BOŚ	8,01	8,08	7,70	10,83	8,65
GETIN	23,78	33,70	82,26	137,27	69,25
Mbank	36,59	34,42	34,38	32,76	34,54
ING	800,00	739,05	639,74	676,48	713,82
PKO BP	246,36	258,70	287,41	316,29	277,19
ŚREDNIA	140,66	136,36	152,16	159,68	

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdań finansowych poszczególnych banków.

Średnia ze wszystkich analizowanych banków spadła w porównaniu z rokiem bazowym 2011, jednak w roku 2014 zaobserwowano niewielką poprawę w stosunku do roku poprzedniego. Największy zysk netto przypadający na jednostkę wartości zaangażowanego w przedsiębiorstwie majątku osiągnął ING, następnie PKO BP i City BH. Najgorzej w branży wypadają zaś BOŚ Bank, MBank oraz Alior Bank. W przypadku GETIN Banku oraz PKO BP można zaobserwować coroczny spadek tego wskaźnika. Jest to sygnał dla udziałowców, iż jedna złotówka kapitału przynosi coraz mniej zysku. Wskaźnik ROA jest najczęściej wykorzystywany przez inwestorów – jego rosnąca wartość wskazuje na możliwość wypłaty potencjalnie wyższej dywidendy. Ponadto oznacza też wyższą cenę rynkową akcji. Patrząc na czteroletnią średnią najwyższy wskaźnik rentowności aktywów odnotował City Handlowy, Getin Bank i ING Bank Śląski. Kierując się wyłącznie wartością tego wskaźnika można, więc wysnuć wniosek, że inwestycje w akcje tych banków byłyby najbardziej opłacalne.

Warto nadmienić, iż po mimo tego, że wskaźniki ROA oraz ROE nie posiadają żadnego umownego poziomu, jednak powinny być one jak najwyższe a stopy zwrotu z kapitału własnego, a także z aktywów kształtują poniższe relacje pomiędzy nimi:

- ✓ gdy $ROE > ROA$ oznacza efektywne wykorzystanie kapitału własnego,
- ✓ gdy $ROE = ROA$ taka sama rentowność kapitału własnego oraz aktywów,
- ✓ gdy $ROE < ROA$ oznacza, iż koszty z tytułu pozyskiwanych zobowiązań są na wyższym poziomie niż uzyskiwane przychody z tytułu ich inwestowania¹³.

Dla wszystkich banków w badanym okresie wskaźnik ROE osiągał wyższą wartość od wskaźnika ROA, co oznacza i kapitał własny został efektywnie wykorzystany. Z drugiej jednak strony niepokojącym może być fakt, że we wszystkich przypadkach wartości wskaźnika ROE są kilkukrotnie, lub nawet kilkunastokrotnie wyższe od wskaźnika ROA. Taka sytuacja może wskazywać, że zyskowość danego banku jest wynikiem silnego uzależnienia od zewnętrznego finansowania. Może to potencjalnie zwiększać ryzyko prowadzonej działalności. Kilkunastokrotnie wyższy wynik wskaźnika ROE może być również spowodowany stosowaniem dźwigni finansowej za pomocą której bank może doprowadzić do wzrostu stopy zwrotu z kapitału w odniesieniu do danej wartości wskaźnika ROA. Taką sytuację wykluczono dla potrzeb opracowania, przyjmując na wstępie, że stosowane dźwignie są jednakowe dla każdego z analizowanych banków. Aby dogłębnie przeanalizować kondycje finansową i wysnuć prawidłowe wnioski warto, więc pamiętać o jednoczesnej obserwacji dwóch lub więcej wskaźników finansowych, a także sytuacji w całej branży. Podsumowując powyższe rozważania możemy zauważyć, iż rokiem, w którym banki osiągały najniższe wskaźniki ROE i ROA był rok 2014, zaś najlepszym 2012. W przypadku wskaźnika zyskowości kapitału podstawowego były to kolejno lata 2013 i 2011. Bankami, które zajęły najwyższą pozycję w rankingu pod kątem analizowanych wskaźników to City BH oraz Getin Bank. Na trzecim miejscu znalazł się PKO BP. Inwestorzy mogą być spokojni o zainwestowane fundusze, udziałowcy posiadają wysoki zysk z zainwestowanego kapitału. Możemy, także wyciągnąć wnioski, iż majątek jednostki gospodarczej był efektywnie wykorzystany. Z kolei na końcu listy jest BOŚ Bank, który w przypadku wszystkich wskaźników osiągnął najniższe średnie wartości. Niewiele lepszy od niego jest BPH oraz Alior Bank. Jest to, więc sygnał, iż w tych spółkach mało efektywnie wykorzy-

¹³ J. Zabawa, *Rentowność aktywów i kapitału własnego banków społecznie odpowiedzialnych*, Uniwersytet Ekonomiczny we Wrocławiu, Wrocław 2013.

stywany był majątek jednostki gospodarczej, niska zyskowność może dać do myślenia inwestorom, czy nie warto wycofać zainwestowanych funduszy.

Tabela 4. Ranking banków według analizowanych wskaźników lata 2011–2014

RANKING	ROE	ROA	ZKP	Suma punktów
Alior	4	3	3	10
BPH	2	2	5	9
City BH	7	9	7	23
Millenium	3	4	4	11
BOŚ	1	1	1	3
GETIN	9	8	6	23
Mbank	6	5	2	13
ING	5	7	9	21
PKO BP	8	6	8	22

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdań finansowych poszczególnych banków.

Zakończenie

Powyższe rozważania, zebrane dane, ich analiza oraz porównanie na tle sektora bankowego ukazują jak przydatnym narzędziem może być analiza wskaźnikowa do porównywania poszczególnych spółek pod względem ich zyskowności i efektywności wykorzystywania majątku. To bardzo przydatny instrument do zarządzania bieżącą działalnością, ponieważ otrzymane wskaźniki mogą określać aktualną kondycję finansową banku oraz wskazywać nam, w którą stronę podążać ma spółka, wykrywać pewne defekty w zarządzaniu, a przede wszystkim w łatwy sposób porównywać swoją pozycję na tle konkurencji. Wyniki przeprowadzanych analiz finansowych mają także niezwykle istotne znaczenie dla podmiotów zewnętrznych.

Bibliografia

- Capiga M., *Finanse banków*, Wolters Kluwer Polska, Warszawa 2011.
- Dobrowolski W, Krokosz-Krynke Z., Mercik J., *Wskaźniki analizy finansowej firmy*, Politechnika Wrocławska, Wrocław 1995.
- Gospodarowicz A. (red.), *Analiza i ocena banków oraz ich oddziałów*, Wyd. Akademii Ekonomicznej im. Oskara Langego we Wrocławiu, Wrocław, 2002.
- Kędzior M., J. Krasodomska, *Analiza finansowa, jako narzędzie oceny działalności banku*, „Zeszyty Naukowe Uniwersytetu Ekonomicznego w Krakowie, nr. 785, 2008.
- Kochaniak K., *Efektywność finansowa banków giełdowych*, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa 2010.
- Micherda B., *Sprawozdania finansowe i ich analiza. Analiza finansowa*, SKwP, Zarząd Główny Instytut Certyfikacji Zawodowej Księgowych, Warszawa 2011.
- Nadolna B., *Rachunkowość i analiza finansowa dla inżynierów*, Difin, Warszawa 2012.
- Skikiewicz R., *Zmiany sytuacji na rynku kredytowym a rentowność sektora bankowego w Polsce*, Acta Universita Lodzensis, Folia Oeconomica, nr 1 (299), Warszawa 2014.
- Świderska G.K., *Sprawozdanie finansowe bez tajemnic*, Difin, Warszawa 2008.
- Zabawa J., *Rentowność aktywów i kapitału własnego banków społecznie odpowiedzialnych*, Uniwersytet Ekonomiczny we Wrocławiu, Wrocław 2013.

Sprawozdawczość finansowa podlega w ostatnich latach nieustającej krytyce. Uważa się, że nie jest ona w stanie sprostać rosnącym potrzebom i wymaganiom inwestorów, którzy nie zadowolają się już suchą informacją z raportów finansowych. Decyzje o lokowaniu kapitału wymagają obecnie danych o charakterze finansowym i niefinansowym, dobrowolnych ujawnień informacji niewymaganych prawem, o znacząco rozszerzonym zakresie, pozwalających na przewidywanie sytuacji finansowej i wyników jednostki w przyszłości. W erze społeczeństwa informacyjnego raport finansowy jednostki gospodarczej stopniowo ewoluuje w kierunku raportowania biznesowego. Inwestorzy potrzebują danych o znacznie większej przejrzystości, zrozumiałych i często wspomaganych informacjami opisowymi.

Prezentowana publikacja stanowi głos w dyskusji nad ewolucyjnym charakterem, kształtem, kierunkami rozwoju oraz perspektywami współczesnej rachunkowości.

Książka dostępna również
jako e-book

WYDAWNICTWO
UNIwersytetu
ŁÓDZKIEGO

www.wydawnictwo.uni.lodz.pl
e-mail: ksiegarnia@uni.lodz.pl
tel. (42) 665 58 63

ISBN 978-83-8088-119-8

9 788380 881198